

ЗА ХОРАТА

Септември • 2011 • Година VI

3,95 лв.

Абир Ал-Сахлани
Докъде води лудостта?

България за начинаещи

Разказвачи на истории
Мечтатели и след това...

**Възможните
сценарии**

37 идеи за успешното начало на активния сезон

Азиз Таш
Обърнати представи

Хърватска
За кого свети фарът?

Това е откъс от списанието.

Цялото списание може да намерите в Библио.бг

www.biblio.bg

Съдържание

12 Хора

Д-р Азиз Шакир Таш
Пише се история

Един интересен поглед към променящата се Турция

16 Хора

Абир Ал-Сахлани
Избори

Дневници на променящия се свят и вярата, която остава

20 Тема За ХОРАТА

Възможните сценарии

Днешното глобално общество търпи толкова динамични промени във финансов, икономически, политически, образователен и научен план, че е трудно да се прогнозира какво ще е развитието само след десет години

26 Срещу движение

Революционно настроение

Българските мрежи създават измамно усещане за кипещ, който не прелива на улицата освен спорадично

30 Временно

Пет пъти на ген

Съгласно последните статистики Афганистан е най-опасната страна за жените на нашата планета заради липсата на здравеопазване, човешки и икономически права

34 Достъпно

It's Not Only the Economy, Stupid!

Либералната демокрация е в отстъпление и в Европа, и в САЩ и ако това отстъпление доказва нещо, то е необходимостта от завръщането на идеологиите

НОВА РУБРИКА

38 Фрагменти

Фрагменти от анонимността

Снощи си спомних за онези анонимни лица и дни, неописани от никого, и започнах този текст в очакване на една нова поредица от съдби и спомени

42 Панаир

Магията на ежедневните неща

46 Хора

Васил Гюров

„Нямам време за нещата, които не ми харесват“

„В другата София“, омази от средата на 80-те години, нямаше Фейсбук, нито мобилни телефони с камери, нито дори рекламни постери с усмихващи се звезди

12

70

20

52 Разказвачи на истории

Стояна Вълчева

Мечтатели и след това...

Измисли си начин да промениш света и го направи, без да очакваш, че друг ще застане до теб

58 Нещата отвътре

България за начинаещи

Една топла изповед на два гласа за местата и хората, които се виждат само със сърцето...

62 Полезно

Д-р Даниела Меджидиева

Вестибуларно неравновесие

„Може цивилизацията да е в своя пик, но хроничните заболявания също бележат своя пик“

65 Игеино

Стенни фантазии

Хиляди деца и младежи с риск от социална маргинализация участват в създаването на фреските, както и в различни образователни дейности

70 Пътуване без куфар

За кого свети фарът?

Изпълнили ролята си на пътеводен знак в продължение на дълги години, сега хърватските морски фарове са с нова функция. Да отседнеш в някой от тях е приключенски начин да опознаеш Адриатическото крайбрежие

76 Спортни натури

Картинг –

големи страсти на малък терен

или *Формула 1* на обикновените хора

Във всеки брой

2 От редактора

3 Актуално

4, 6 Показалец

7 Находка

8 Въпрос на избор

10 Репортаж

80 Човек на месеца

Жена от народностна група Ли, от град Сания, остров Хайнан, Китай

Александър Атанасов, снимка

Очаквай следващия брой на За ХОРАТА на пазара на 15 октомври 2011

Роли В чужди мисли

Втрото жужеше почти мълчаливо в унисон със събуждащата се планина. Росата ухаеше на наивно лято, а в ниското селото бързаше да срещне юлското безгрижие. Закачливото подрънкване на хлопки се мешеше с гласове от съседните дворове, тичаше по баирите и се връщаше, за да си откъдне под камбанари-ята на малката бяла църквица. Нищо не се беше променило. Дори да беше за мен тук всичко си

отставаше същото, завито в мъгла от носталгия, аромати и звуци. Отпуснах пръсти по чашата с кафе, за да усетя топлината ѝ, подежда ми събуждащо. Понаместих лениво мисли, докато се опитвах да откъсна поглед от съседния хълм. Винаги ми е необяснимо трудно да дръпна сетивата си от приковащата природа, тук всичко е магическо, чак нереално – сочното зелено на боровете, мекото жълто на слънцето, носталгичното сиво на покривите. Пак ще ти говоря за завръщане, за тръпчивото и гъделичкащо усещане да се почувстваш в уюта на спомени, познати предмети и криволичещи пътища. Сега и времето е такова завръщащо, а и настроението ми.

Отдръпваш се за кратко от ролите, които цяла година те гонят, изтриваш се от чужди страници и се потапяш в непознатото, което те преследва, но все не ти остава време за него. Предаваш му се за малко, а после пак обратно, към познатото. Но няма как да се завърнеш, без да преминеш през проверката на септември и въпросите: Готов ли съм отново за монотонното бръмчене на ежедневието, за оправданите очаквания и глупавото доказване пред ненужни ситуации...? Готов ли съм да се върна в надпреварата и дали ще мога да изпълня поне част от обещанията, които си дадох, докато бях насаме със себе си и мястото, където винаги се връщам? И след въпросите идват равнотетките, но това никога не трае много дълго като обещанията, които си даваш, откъснат от всичко, а после бързаш да прибереш при спомените от поредното скъпо на сърцето ти лято. И все пак нещо остава. Остава досадното убеждение, че когато си тичал прекалено дълго в една посока и спреш дори за секунда, разбираш, че си забравил какво те е накарало да започнеш да тичаш. Губиш се в ритъма на живота и щом го почувстваш, осъзнаваш, че и времето безвъзвратно се е промушило през шепите ти. А и пътуването губи смисъла си, когато си позволиш да се изгубиш в представите и нагласите от предстоящото. Поне това остава, добре е да не го забравяме.

Е. Таджева

ЗА ХОРАТА

www.zahorata.com

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Елеонора Гагджева-Бонева

РЕДАКТОР
Деница Езекиева

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН
Десислав Аспарухов
Теодор Манолов

АВТОРИ
Анастасия Манлихер, Вихра Василева, Владимир Стоичков, Галина Кубратова, Елена Михайловска, Енрике Санчо, Дяна Китева, Зора Нейкова, Ивайло Харалампиев, Мария Пумпалова, Марта Пейчева, Мохамед Халаф, Нели Муртова, Нина Божидарова, Солегад Мора, Цвете Ангелова, Явор Сигеров

ФОТОГРАФИ
Александър Атанасов, Ангел Цветанов, Антоан Божинов, Емил Бонев, Константин Петров, Любомир Сергеев, Нели Гаврилова, Радич Банев, Светослав Куцаров

СТИЛИСТ
Милена Джарова

РЕДАКЦИОНЕН ДИРЕКТОР
Свилена Врангова

ИЗДАВА
Стандарт Нюз ЕАД

ПРЕДПЕЧАТ
Grain Advertising Ltd.

ПЕЧАТ
Алианс принт

РЕКЛАМА
Grain Advertising; Милена Петрова
гр. София, ул. Леже 1, ет. 5
тел: 935-69-44
grain_advertising@dir.bg

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
гр. София 1000, ул. Леже 1, ет. 5
тел: 935-69-93

E-MAIL:
contact@zahorata.com

Списание За ХОРАТА се издава от Стандарт Нюз ЕАД. Всички права са запазени. Никаква част от това издание не може да бъде репродуцирана без изричното писмено разрешение на издателя.

ISSN 1314-3239

3,95 лв.

Д-р Азиз Шакур Таш

Пише се история

ЕДИН ИНТЕРЕСЕН ПОГЛЕД КЪМ ПРОМЕНЯЩАТА СЕ ТУРЦИЯ

До седми клас българските ученици вече не учат „история“, а предмета „човек и общество“. Възможно ли е човекът и обществото да преживяват една история?

Да, и само на пръв поглед връзката между детството на Азиз Таш и днешната роля на променяща се Турция е абстрактна. Самотата в училището в родния му Смолян, етикетът „единствен“, семейната сплотеност, съхраняването на паметта за предците (принадлежащи и към духовните, и към военните среди), желанието да се научи да разбира арабските надписи по паметниците и чешмите и писмата на дяго си Шакур са част от историята на един млад преподавател, преводач и поет.

Днес, както и в миналото си Азиз Таш живее между различни културни и езикови среди. Между Истанбул и София и малко село до Кърджали. И тук човекът и обществото се срещат: културния възход на Турция днес до голяма степен се дължи както на утвърждаването на ценността на семейството и поддържането на паметта, така и на успешния си мултикултурен модел.

Какво е мястото на Турция като участник в глобалната политическа и икономическа ситуация днес, каква е ролята, която ще поеме като мост между западния и източния свят?

Имах късмета да работя в Турция тъкмо през последните десет години, които коренно промениха създадената от Ататюрк република на вътрешната и на международната сцена, на която тя все по-често действа със замаха на регионална су-

персила. Самочувствието ѝ е платено не само от икономическите показатели (Турция от 2002 е сред най-бързо развиващите се страни в света), но и от по-малко известни у нас факти като този, че за същия период там са разкрити над 100 нови университета (от общо 180). Неслучайно тазгодишният бюджет за образование надхвърля 20 милиарда долара, плановете са броят на висши учебни заведения да достигне 250. Всичко това преди десет години би звучало като научна фантастика. Така бъдещето на Турция настъпва много по-бързо, отколкото можем да предположим. Всеки ден, докато си ходиш из необятния Истанбул, или след работа

превключваш каналите на телевизора – турско производство, установяваш с изненада, че нещата, които си очаквал да видиш след 10 години, са факт само след година-две-три... Имам предвид всякакви архитектурни, транспортни и културни

”Сферата на политическо и културно влияние на Турция с всеки изминал ден обхваща все по-големи територии, но нима не това е целта на всяка една по-силна външна политика.“

Тема За ХОРАТА

От Галина Кубратова
Александър Атанасов, снимки

Снимката е правена на остров
Хайнан в град Кионгжонг. Жената е
от народностна група Миао шие на
шевна машина направо на улицата.

Възможните сценарии

Днешното глобално общество търпи толкова динамични промени във финансов, икономически, политически, образователен и научен план, че е трудно да се прогнозира какво ще е развитието само след десет години. Твърд като скала икономическият прогрес в Европа и САЩ днес прилича по-скоро на топяща се купчина сняг. Жителите на Стария континент стават свидетели на един свят, в който социалната икономика девалвира. Финансовите резултати за този тип властово поведение на националните държави доказват провала на познатите икономически решения.

Все по-сериозната заплаха от фалит за някои от членките на Европейския съюз поставя големи въпроси за бъдещето на Европа. Какво следва, съществуват ли възможни отговори?

Необратимо

Докато съществуват циклични краткосрочни възходи и спадове, дългосрочната тенденция за безработицата в Европа непрекъснато се повишава. Двучифрените показатели за безработица, каквито не са наблюдавани от 30-те години на XX век насам, днес се приемат за нещо нормално.

В САЩ средната класа се топи. Част от нея се издига, но по-голямата част запада. И тази тенденция се наблюдава още от 1996 година. Благосъстоянието на средното семейство намалява, а не се увеличава. Насред икономическия бум в САЩ през 1998 година проспериращите компании ежегодно са съкращавали от 500 000 до 700 000 служители. И това е статистиката още преди кризата от 2008 година.

Но въпреки тази нестабилност светът се променя необратимо поради това, че в края на XX и началото на XIX век шест нови технологии – микроелектрониката, компютрите, телекомуникациите, новите изкуствени материали, роботиката и биотехнологията – си взаимодействат, за да създадат нов и съвършено различен икономически свят. Възниква цяла група от големи нови индустрии: компютърната, полупроводниковата, лазерната. Тези технологии пък дават възможност за преоткриването на стари отрасли: търговията на дребно по Интернет измества традиционната търговия на дребно, клетъчните телефони са навсякъде. Появяват се нови неща: генното инженерство при растенията и животните. За пръв път в историята на човечеството става въз-

Жена от народностна група Ли, от град Саниа, остров Хайнан, Китай

Деца от беден квартал на град Саниа, остров Хайнан. Въпреки огромната бедност в повечето квартали, децата играят щастливо.

Град Вужижан, остров Хайнан. Селата, в които живеят хора от народностна група Ли са почти откъснати от цивилизацията и животът на местните не се променил много. Все още си мелят пшеницата за хляб, а жените са натоварени освен домакинска работа и отглеждане на деца и с голяма част от работата свързана с препитанието на семейството.

Град Донсуан, провинция Гуанджоу. В Китай велосипедът е основно средство за предвижване и пренасяне на всякакви товари, в случай пластмасови чували за вторични суровини.

Пет пъти на ден

Пристигнах в Афганистан по волята на съдбата и по стечение на обстоятелствата, но това, което ме водеше безусловно натам, бе любопитството. Вълнувах се, но не се страхувах, въпреки че всичко изнесено в националните и световните медии би трябвало да провокира на първо място страх, и то за най-ценното, което имам – живота си.

В началото беше трудно и понякога все още е, но всичко това вече има друг смисъл. От момента, в който започнах да опознавам местните хора и да ги разбирам по-добре, почувствах, че нещо им дължим и ми отне месеци, за да разбера какво точно. Сега знам – това е уважение и обективност.

Преди да пристигна, прочетох доста книги, художествена и документална литература в желанието си да се подготвя. И си мислех, че зная много, но от собствен опит открих още повече – за времето, в което живеят хората тук, за начина на живот, за ролята на жените, за отношението към живота като цяло.

1390 година от Соларния календар. Сигурно всеки човек, несвикнал с календар различен от грегорианския, би се почувствал безнадеждно загубен във времето, както отначало се чувствах аз. Но хората са създадени, за да преминават през времето и могат да живеят във всяко време – в буквалния и в преносния смисъл.

Хората от Кабул, живеещи в 1390 година, са тези, за които ми си иска да разкажа. Хора, за които семейството е целият свят, а то е голямо и това разширява света им. Това го и ограничава, защото най-нормалното нещо е да се ожениш за братовчедката си. Всъщност това е и по-евтиният вариант въобще да се ожениш, тъй като богатството не се разпилява извън фамилията, а и е по-лесно да се договори бракът с роднините.

За младите хора, които евентуално биха прочели тези редове, ми се иска да направя уточнението, че дискотеки и други форми на събирания между несемейни младежи и девойки, алкохолни напитки, облекло, което разкрива плът, и секс преди брака, са абсолютно немислими. Алкохолът е официално забранен, а за останалите неща догмата идва от религията и обществените норми.

Брак по любов – какво е това? Това е мечтата на младежите тук, несбъдната мечта в 90 на сто от случаите. За сметка на това обаче договореният брак е реалност, в която младежът и девойката

почти нямат думата. И тук ще се изненадате, защото онеправданата афганска майка е тази, която има решаващата дума. Тя е сивият кардинал в семейството по въпросите на брака. А бракът е скъпо начинание и бизнес. Да имаш дъщери е бремене, но да ги омъжиш за състоятелен младеж е сериозен семеен бизнес.

Афганската жена – жената в бурка или жената, която ще захвърли бурката. Бурката е национална дреха в Афганистан и спокойно може да се нарече кошмар за всяка жена (мнение на автора на база личен опит). Може би всички са виждали снимки на жени в бурка (онази синя дреха, която покрива жената почти изцяло), но малко могат да си представят какво е да я носиш всеки ден върху другите си дрехи дори когато навън е 37-градусова жегла. Ако трябва да оприлича плата, от която масово са изработени бурките, то той прилича на найлоновата материя за плажен чадър, но малко по-плътна, т.е. материя, която не диша. А мрежата на очите позволява на жената да вижда само напред и на нивото на очите си. Тази мрежа е една от най-честите причини за влошеното зрение на жените. Тези, които са имали смелостта да захвърлят бурката, а това предполага пълна подкрепа от семейството, носят хиджаб или голям шал, плътно увит около лицето, така че да скрива косата. Ако случайно видите жена без шал, то това със сигурност е чужденка, но дори и чужденките рядко дръзват да се движат без шал.

Съгласно последните статистики Афганистан е най-опасната страна за жените на нашата планета заради липсата на здравеопазване, човешки и икономически права. И освен това заради военната обстановка, крайпътните бомби, ракетите, изстрелвани от талибаните, атентаторите самоубийци, глада и студа. И все пак афганската жена успява да отгледа множество деца, осъзнава необходимостта децата ѝ да бъдат грамотни и успява да ги научи на поезия, ако тя самата е грамотна.

А тези деца пък работят от малки, спестяват, за да се оженият, живеят заедно с голямото си семейство и често са единственият работещ, който осигурява прехраната му. Тези са и децата, които носят дрехите втора, трета и четвърта употреба и които имат мечти за по-добър живот заедно с волята да извървят дългия път до постигането му.

З алязват ли САЩ? Ще загине ли евроото, а заедно с него и Европейският съюз? Какво е бъдещето на либералната демокрация? Какво точно стои зад проявите на масово недоволство в голяма част от Запада? Провокиран от темата *Възможните сценарии*, авторът върви срещу инстинкта си на историк и влиза в ролята на изкушена от идеологията Касандра.

**Каква е разликата между успелия и неуспелия политик?
Къде минава чертата?**

Тридесет и деветият президент на САЩ Джими Картер е на осемдесет и пет. Никой под 40-годишна възраст не го помни, макар да е скорошен лауреат на Нобелова награда за мир. Тези негови сънародници, които имат макар и бегъл спомен от управлението му, го свързват с една от най-злостастните външнополитически авантюри на супердържавата – опита да бъдат освободени заложниците в американското посолство в Техеран през 1980 година. Тогава три от хеликоптерите, пратени на мисия в Иран, се разбиха и заложниците си останаха... заложници. Това, че Картер накара Менахем Бегин и Ануар Садат да подпишат кемпдейвското споразумение, което сложи край на конфликта между Израел и Египет, остана на заден план. Картер осигури енергийния баланс на САЩ, без да праща войски накрая на света, без да избива невинни и да трупа дългове. Пак той върна Панамския канал на Панама и без да накърни интересите на страната си, поправи една историческа несправедливост. При все това Картер е „неуспешният президент“, вашингтонският аутсайдер, „фъстъченият фермер“ от Джорджия...

Бил Клинтън, от друга страна, събра Ицхак Рабин и Ясер Арафат в Осло и триумфално обяви края на израелско-палестинския конфликт. Резултатът – две години след срещата Рабин загина от ръката на израелски екстремист, а през 2000 година започна интифадата *Ал-Акса*. Хеликоптери падаха и през 1993, по време на така наречената първа битка за Могадишу, където американците загубиха осемнайсет пилоти и командоси и няколко машини *Блек Хоук*. Въпреки всичко двумандатното управление на Клинтън, яхнало на помпаниа със стероиди бик на американската икономика от 90-те, изкара една весела корида. Краят на партито съвпадна с края на Клинтъновото президентство. 11 септември 2001, сивото утро на една ера, все

It's Not Only the

ЕДИН СЦЕНАРИЙ, В КОЙТО НЕЩАТА НЕ ОПИРАТ

Арабската пролет
Без Мохамед Буазизи

Революцията е нищо без хората.
списание

ЗА ХОРАТА

Васил Гюров

„Нямам време за нещата, които не ми харесват“

„В другата София“, онази от средата на 80-те години, нямаше *Фейсбук*, разбира се, нито мобилни телефони с камери, нито дори рекламни постери с усмихващи се звезди, предлагащи ни лъскави джунджурии. Така че, за да видиш любимата си група, трябваше да изчакаш неин концерт – обикновено в някое читалище или мазе, – евентуално да се поровиш из страниците на *Диалог* или просто привечер да наминеш през *Кравай*, където се сбираше столичният ъндърграунд.

България за начинаещи

ЕДНА ТОПЛА ИЗПОВЕД НА ДВА ГЛАСА ЗА МЕСТАТА И ХОРАТА, КОИТО СЕ ВИЖДАТ САМО СЪС СЪРЦЕТО...

Какво търсят очите 10 години по-късно? Лошото-провала-олющеното, та да сме спокойни, че изборът да заживеем другаде е бил правилен? Или пък само хубавото-песента-усмивката, та да сме спокойни, че имаме едно щедро у дома, което ни очаква и отгавна ни е простило, загато сме го изоставили?

Мисля върху това сега, когато пиша тези редове, но истината е, че не го мислех тогава преди три месеца, когато си стяхахме багажа за път. Тогава мислех за друго: че знам какво ще ми се случи, когато пресека океана и 10 години по-късно отново се окажа в България. Виждах и чувах предстоящото, беше като едно дежа вю от бъдещето.

За мен България беше една загатка и

може би никога нямаше да погледна към тази част на Стария континент, ако не се бях омъжила за българин. Представях си я като нещо далечно, разфокусирано, може би една Прага с планина в съседство – защото Прага беше единствената ми референция за Източна Европа преди месец юни. Виждах я кафява, да, в различни тоналности на кафявото, окъпана в цвета на земята. И усещах вкуса ѝ, много силно изразен: вкус на сирене, на луканка, на българските подправки, които вече бях опитвала в Еквадор.

Представях си също, че повечето жени са на високи токове и са много суетни, а мъжете са накичени със златни синджири, с остригани глави, ала тази идея по-скоро беше взаимствана от руснаците, които срещам и срещам на всяка крачка в Кито.

И ето ме отново тук. Майка ми, сестра ми, прегръдки и сълзи от радост. После се оглеждаме, за да сверим спомените с промените. Но всъщност най-много се е променил Юли,

синът ми от първия брак. В неговата възраст всеки ден оставя следа. Не е сам, има си приятелка. Казва се Криси и са lika-прилика, според ценката на Соледад, подшушната в ухото ми.

Заварвам стария квартал изписан с графити. За някои от тях буквалният превод не е достатъчен, нужни са допълнителни обяснения, но съпругата ми не настоява за подробности.

Не говоря с акцент, не питам „как се казваше това на български?“, не се чувствам чужденец, нито чужд. Просто съм отвикнал. И съквартилците са отвикнали от мен. В началото ме гледат странно, от разстояние, някак предпазливо, изучаващо, с елемент на изненада.

Не помня имената на повечето улици наоколо, или са били променени през последното десетилетие, или може би никога не съм ги знаел добре. Не помня какво е имало тук или там на ъгъла, само съм сигурен, че аптеката отсреща е нова, кафенето също, както и магазинът за цигари и алкохол. Мисля си, че преди ми е ха-

ресвало повече, но сега е по-удобно или по-практично за потребителя.

Знам на кого трябва и на кого искам да се обадя, ала го отлагам, за да си поема въздух. Може би подсъзнателно се притеснявам дали на Соледад ще ѝ хареса България. Искане ми се да ѝ хареса, тъй като по един или друг начин всичко и всички наоколо съм самият аз.

Още от самолета видях дърветата. Видях и очаквания кафяв цвят в различни тоналности, но примесен с много зелено, което ме накара да трепна, защото ми напомни за Еквадор. После прегръдките и съпътстващата суматоха ме накараха да се почувствам добре дошла. Потеглихме натъкани в таксито, което изобилстваше от амулети досущ като повечето таксито в моята страна. И първото ми впечатление от София бе именно, че се намирам в една латиноамериканска Европа. Може би заради хаоса, позанемареността на някои сгради и самата естетика. Сетне обаче, из центъра, се натъкнах на столетни руини, завещания от миналото, които ми напомниха, че стъпвам по мъдра, антична и изстрадала земя. И тогава латинското някак си остана на заден план, защото в Латинска Америка е обратното – всичко е ново и предстои да бъде направено, няма го това усещане за наследство от древността. Помня, че първия ден закусихме с боза и баница. Баницата ми хареса много, ама бозата май ми дойде в повече.

Да, отидох за баница и боза на Женския пазар. Нищо по-оригинално не ми хрумна, за да приобща Соледад към България в 7:30 ч. сутринта. Влязох, огледах празните рафтове и попитах дали има баница. А продавачка остави цигарата в пепелника и ми се сопна: „Абе, ти не можеш ли да

Д-р Даниела Мегжигиева

Вестибуларни неравновесия

Запитвал ли си се откъде идва способността ти да запазваш равновесие? Тялото ни използва съвършени системи, за да поддържа изправен стоеж срещу силата на земното притегляне. Разположената във вътрешното ухо вестибуларна система е опората на равновесния механизъм. Ролята ѝ е да долавя движенията и позицията на тялото ни във връзка със земното притегляне и след това да провокира подходящи моторни реакции до главата, както и движения, които ни осигуряват оптимално зрение и стабилно равновесие. За проблемите, свързани с вестибуларния апарат, си говорим с д-р Даниела Мегжигиева.

Ако не беше лекар, сигурно щеше да е специалист по вътрешен дизайн – с талант, който засилва женския ѝ чар и я доближава до пациентите. Което се оказва твърде важно за нейната специалност като лекар отоневролог. Разтоварва се с пътувания, качествена литература и музика, срещи с приятели, ремонти и преаранжиране на жилището си.

Какво е отоневрология?

Това е междинна медицинска специалност. Включва заболявания на вестибуларната система, уши, нос и гърло, нервната система. Около двадесет са специалистите отоневролози в България. Проблемът у нас е по-скоро с медицинската апаратура, която е доста скъпа за страната ни. Затова е още по-важен пълноценният контакт на лекаря с пациента, за да му се постави правилна диагноза. Пациентът трябва да сподели както здравословните, така и психическите и социалните си проблеми, защото всички те дават отражение върху

здравословното му състояние. Това е особено важно при отоневрологичните заболявания, при които едни от водещите отключващи фактори са стресът и напрежението. Добре направената анамнеза е 50 процента от правилната диагноза.

Световъртежът за какво е признак?

На научен език световъртежът се нарича вертиго, което на латински означава въртене. Усещането е, че човек се върти и всеки момент ще падне или че тялото му сякаш силно се люлее. Или че предметите наоколо се въртят и люлеят. Световъртежът не е заболяване. Той е симптом. Всеки човек през живота си е имал краткотраен световъртеж, но той може да е от стрес, преумора, промяна на кръвното налягане, промяна на атмосферното налягане. Дори от глад може да се получи виене на свят. От алкохолно опиянение – също. И от препушване с цигари е възможен световъртеж. Независимо от естественото чувство за страх, което

За кого свети

ИЗПЪЛНИЛИ РОЛЯТА СИ НА ПЪТЕВОДЕН ЗНАК В ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА ДЪЛГИ ГОДИНИ СЕГА ХЪРВАТСКИТЕ МОРСКИ ФАРОВЕ СА С НОВА ФУНКЦИЯ. ДА ОТСЕДНЕШ В НЯКОЙ ОТ ТЯХ Е ПРИКЛЮЧЕНСКИ НАЧИН ДА ОПОЗНАЕШ АДРИАТИЧЕСКОТО КРАЙБРЕЖИЕ

Тишина, спокойствие, зрелищни гледки и морето, завладяло всичко наоколо. Време за почивка, в което дълго да съзерцаваш заобикалящата те красота, да почетеш галеч от скоростното всекидневие или просто да разговаряш с приятели. „Естествен“ живот без стрес и в директен контакт с природата и здравословната храна. И всичко това в място, което е едновременно семпло, удобно и атрактивно. Звучи добре, нали?

Картинг

големи страсти на малък терен

ИЛИ ФОРМУЛА 1 НА ОБИКНОВЕНИТЕ ХОРА

Два часа следобед е. Асфалтът на пистата е толкова нагорещен, че въздухът трепери и танцува върху него, все едно всеки момент в маранята ще започнат да изплуват миражи. Но този път това няма да са кервани с камили, пясъци и източни принцеси на летящи килимчета. Ако тук се появят миражи, по-вероятно е да са на болиди, питстопове, реклами на моторни масла или физиономии на Фелипе Маса и Михаел Шумахер, на Фернандо Алонсо и Рубенс Барикело...

Момиче с бял потник и къси панталонки спира рязко болида, сваля каската и казва: „Моят карт не беше толкова мощен, затова успя да ме минеш...“ Момчето, за което се отнасят думите, стои до своя карт и се смее. Девојката излиза от болида, ядосва се и пак повтаря, че на тази машина нещо ѝ има. Момчето ѝ отговаря само с един донд: „Да, бе, да“.

Паролата е „Скорост“.

Но има и още една-две ключови думи. Почти всеки ще се сети за какво става въпрос, когато чуе за много завои и за миризма на горещ асфалт. Комбинацията явно е сполучлива, защото много хора са пристрастени към картинга – състезанието с малки колички с бензинов двигател. Освен това някой е пресметнал, че когато се влиза в завои със скорост около 60 км/ч., чувството е неописуемо. Адреналинът се вдига. Завоите се изписват перфектно. Може да се усети колко нагорещен е асфалтът. И понеже картът е съвсем нисък, на човек му се струва, че се движи с доста по-голяма скорост. И тогава никой не обръща внимание, че става въпрос за каране на нещо като детска количка. Или че се движи само на пет сантиметра от земята.

Това е безспорно – картингът е нещо като по-малък брат на *Формула 1*. Достъпната *Формула 1* на обикновените хора. Но предизвиква много страсти на малък терен. Отстрани картинг пистата прилича на детска площадка на игра. Покрай пистата са наре-

дени няколко реда гуми – боядисани в червено и бяло, така както се ограждат детските пясъчници. Освен това при цялото им достолепие картовете също не се различават кой знае колко от детските колички в парка. Феновете на картинга обаче имат само едно оправдание. Обикновено тогава цитират онази поговорка, че истинските мъже никога не порастват, а само играчките им стават все по-скъпи. Един карт струва към 8 хил. лв. казват ни на пистата. Но пък картингът е единствената масова форма на моторен спорт.

Това за порасналите момчета и скъпите играчки може да е вярно, но тук има доста жени, които явно са привлечени от този спорт или пък са част от публиката. Две момчета и две момичета се приближават към пистата. Отдалеч се чува, че едното момиче не е съгласно да се качи на карт. Доводите ѝ са ясни „Страх ме е“. Момчетата я навиват, другото момиче също. „Не мога да карам кола“, казва девојката, която има-няма 16-17 години. Приятелите ѝ я убеждават, че това не е необходимо – тези картове имат само газ и спирачка.

„Когато седнеш на карта, толкова ще ти хареса, че после няма да се чудиш защо стоя с часове пред телевизора, когато дават *Формула 1*, убеждава я приятелят ѝ.

Момичето обаче оказва силна съпротива и в крайна сметка я оставят в редиците на публиката. 0:1 за мъжете. Другото момиче обаче се качва. И резултатът става 1:1.

50:50 – това е съотношението мъже-жени в този спорт, според Начко Петров, управителя на картинг пистата, на която сме дошли. Даже нещо повече – според него, когато времето е мрачно, студено и неособено приятно, жените никога не се отказват да карат, а господата малко започват да се колебаят и редиците им намаляват.

Иначе обичайните заподозрени са от 8- до 35-годишни. А това, което трябва да се наблюдава, според него, е реакцията на хората, които слизат от картовете. „Удовлетворение ми носи не да се возя аз, а да гледам как хората слизат от машините превъзбудени, заредени с адреналин, усмихнати до уши.“

Той си признава, че понякога чете какво се случва във форумите за картинг. „Особено по-малките, те така се палят, пишат как са взели еди-кой си завои

Важни са хората!

ЗА ХОРАТА

АБОНАМЕНТ

www.zahorata.com

За нас е важно да ни четеш!

Абонамент за 6 месеца

18лв. (6 броя)

Всеки абониран се за списание **За ХОРАТА** получава подарък – пакет от 10 от седмичните ни броеве и календар на списанието за 2011 година.

Списание **За ХОРАТА** на пазара
Всяка трета събота от месеца!

Адрес на абоната:

Град/село _____

Пощенски код _____

Ж.к./ул. № _____ бл. _____ вх. _____ п.к. _____

Име _____

За контакти: тел. _____ e-mail _____

Плащане

В брой

Адрес на редакцията:

София 1000, ул. Лега 1, ет. 5

Чрез пощенски запис

Адрес на редакцията:

София 1000, ул. Лега 1, ет. 5, списание **За ХОРАТА**
02/935-69-94, 02/935-69-93

www.zahorata.com

**Библио.бг - платформа за електронни книги и
списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

